Ner 180. Wtorek 9. Sierpnia 1853. Rok Gazecie 43.

# GAZETA LWOWSKA.

**Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.**

***PRZEGLAD.***



## MONARCHYA AUSTRYACKA.

### Rzecz urzędowa.

**Lwów,** 29. lipca. W Ostapiu, obwodzie Tarnopolskim założono nową szkołę trywialną, do której wyposażenia przyczyniły się następujące strony:

1. Gmina Ostapie stałą kwotą 139 złr. 36 kr. m. k. w gotówce, tudzież 40 kor. 12 gar. zboża w naturze, nakoniec przyjęciem na siebie obowiązku usługiwania i opalania wystawionego z własnych funduszów domu szkolnego. — 2) Gr. kat. administrator parafii ks. Celestyn Skomorowski na czas swego urzędowania kapłańskiego w Ostapiu kwotą 4 złr. m. k. w gotówce i 1 korcem żyta rocznie. — 3) Reprezentant domin. p. Filip Wanyura na czas swego urzędowania w miejscu kwotą 3 złr. m. k. rocznie. 4) Leśniczy domin. pan Michał Kropiwicki na czas swego pobytu w Ostapiu kwotą 1 złr. 30 kr. m. k. rocznie.

Krajowa władza szkolna ma sobie za szczególną przyjemność podać te dary i udowodnioną niemi dążność ku popieraniu nauk ludu z należytem uznaniem do wiadomości publicznej.

**Lwów,** 30. lipca. W Palczyńcach, obwodzie Tarnopolskim założono nową szkołę trywialną, do której wyposażenia przyczyniła się gmina tamtejsza stałą roczną kwotą 89 złr. 30 kr. m. k. w gotówce i 39 kor. 8 garn. zboża, tudzież przyjęciem obowiązku wystawienia, utrzymywania, urządzenia, opalania itd. domu szkolnego; zaś dzierzawca propinacyi w Palczyńcach na czas swego tam pobytu roczną kwotą 2 złr. 30 kr. m. k.

Krajowa władza szkolna ma sobie za przyjemność podać udowodnioną temi darami dążność ku popieraniu nauk ludu z należytem uznaniem do wiadomości publicznej.

**Lwów,** 5. sierpnia. Na wybudowanie kościoła w Wiédniu wpłynęły do c. k. głównej kasy krajowej we Lwowie następujące dalsze składki:

(Ob. Nr. 179 G. L.)

Pisarze urzędowi: Stokmann i Hryniszak po 1r., Cielecki 5r., aktuaryusz sądowy Losert 1r., Rischka 30k., p. Niżyński, właściciel dóbr 10r., pani Honorata Mysłowska 5r., pp.: Maciejowski, reprezentant dominik. 5r., panie: Romaszkanowa i Zadurowiczowa, właścicielki dóbr po 5r., gminy: Uście, Międzygórz, Łuka, Trościańce, Łackie, Bobrowniki, Komarówka, Petryłów, Nowosiółka, Niskołyzy i Łazarówka razem 34r.13k., pp.: Kramper, kupiec 1r.30k., Blumenfeld, dzierzawca propinacyi, Popper, kupiec, tudzież przełożeni gminy żydowskiej: Fraenkel, Woretczik i Rund po 1r., p. Jaworski, komisarz dóbr 5r., aktuaryusze Mokrzycki i Gidlewski po 20k., Aba Markus, Brandmarker i Goldwerth oberzyści po 30k., proboszcz ks. Gabrusiewicz 1r., czterej gospodarzy na gruncie w Wierzbowie 1r. 20k., gr. kat. proboszcz ks. Balicki 30k., parafianie z Hołhocza 5r.

Gremium lwowskich krajowych i sądowych adwokatów, mianowicie krajowi adwokaci pp.: Tustanowski 50r., Bartmański 20r., Raciborski 5r., Weigle 15r., Kolischer, Rajski i Wszelaczyński po 5r., Witwicki 2r., Grünberg 2r., Jabłonowski 3r., Delinowski 2r., Hofmann 1r. i Zbyszewski 2r., łac. proboszcz ks. Szyba ze składki 2r., ks. Michał Szyba, łac. dziekan w Obertynie ze składki 5r.15k., gmina Żydaczów 3r., gr. kat. proboszcz ks. Romanowski 1r., gr. kat. ks. Łukasiewicz 1r., gmina Żukow 2r., łac. probostwo przy kościele św. Maryi Magdaleny we Lwowie ze składki w kościele 4r., w łac. seminaryum 7r., p. Antoni Strus i p. Schultera po 2r., kamer. ekonomiczny urząd w Janowie, mianowicie pp.: Dylski, zarządca i Szaprowski, justycyaryusz po 1r., Chołodecki leśniczy 30k., Münzger leśniczy 45k., Kellhammer, aktuaryusz sądowy 10k., Jelinek, kontrolor 1r. i Solarik chirurg 20k., akuszerka pani Oczyńska 10k., urząd podatkowy w Janowie, mianowicie pp.: Sikorski, substytut poborcy 1r.30k., Brikner kontrolor 1r., Dąbrowski asystent 30k. Urzędnicy podatkowego urzędu w Szczercu, mianowicie pp.: Kuchinka poborca 2r., Kaschitz kontrolor i Kułaczkowski asystent po 1r., ks. Strzeszkowski, łac. proboszcz 2r., Meyer aptekarz 1r., Gronowicz mieszczanin 20k., Wolański dzierzawca dóbr i Skólimowski właściciel dóbr po 2r., ks. Sluzar, gr. kat. proboszcz 1r., Sołtys, gospodarz na gruncie 20k., gmina Dmytrze 2r.3k., p. Henryk Kriegshaber, administrator dóbr 5r., ks. Lewicki Grzegorz, gr. kat. proboszcz 1r., Kraemer, gospodarz na gruncie 2r., ks. Hoffmann, łac. proboszcz 2r., gmina Siemianówka 1r.6k., ks. Serwatkiewicz, gr. kat. proboszcz 2r., gmina Piaski 1r.28k. i kupiec Luft 30k., Prostoszewicz, respicyent straży finans. 1r., oddział straży finans. nr. VII. we Lwowie 2r.10k., Urzędnicy straży finans. we Lwowie, mianowicie: Zettel respicyent 1r., nadzorcy: Meczera i Staronicki po 1r., Larisch 1r.30k. i Krauss 1r.20k., następnie podrzędni urzędnicy straży finans. 15r.30k., Grodecka miejska gmina z miejskiej kasy 200r., pp.: Winnicki, właściciel dóbr 5r., Uniatycki, właściciel dóbr 5r., Palkowski, dziekan 5r., pani Gałdecka i pan Matkowski ekonom po 1r., gmina Hodowice 2r. 14k. i Basiówka 1r.8k., p. Czacki, właściciel dóbr 10r., ks. Hurich, łac. proboszcz 3r., ks. Martynowski kooperator i ks. Jaksch, łac. proboszcz po 1r., ze składki w kościele w Rodatyczach 2r.24k., w Janowie 12k. i Zimnawodzie 4r., gmina Grzęda 59k., p. Szybiński, zarządca dóbr i Krzyżanowski mandat. po 5r., pani Krzyżanowska i jej syn 1r.30k., pani Podhajecka poczmistrzowa 5r., ks. Swienty, łac. proboszcz i ks. Lewicki, gr. kat. proboszcz po 2r., ks. Wieniarski, łac. proboszcz i dzierzawca dóbr Eminowicz po 1r., p. Czajkowski wraz z familią 2r., ks. Głowacki, gr. kat. proboszcz 2r., ks. Gromnicki, łac. proboszcz 1r., ks. Derszko, gr. kat. proboszcz 2r., gospodarze na gruncie: Juśkiewicz wraz z swoją żoną 3r., Ostrowski, Bedryło, Jura Kuśnierz, Mercało Onufry, Mercało Stan. i Iwan Kuśnierz po 1r., w mniejszych kwotach niektórzy mieszkańcy Obrószyna 4r.56k., gmina Rzęśna polska 13r.12k., Rzęśna ruska 21r.12k., ks. Szwedzicki, gr. kat. dziekan 2r., ks. Lipnicki, gr. kat. kanonik 5r., ks. Żukowski, gr. kat. proboszcz 1r., ks. Podolski, gr. kat. proboszcz 3r. i ks. Skorobohaty, gr. kat. proboszcz 1r., ze składki w kościele Zaszkowie 11r.24k., p. Rogojski, właściciel części dóbr 2r., Dobrowolski, mandat. 2r., ks. Dudkiewicz, gr. kat. proboszcz i pan Cavanna po 1r., gminy: Lubień wielki 2r., Lubień mały 20k., Kosowiec 20k., Brundorf 2r., Kiernica 1r. 20k., pp.: Nowosielski, mandataryusz 5r., Sledziński ekonom 1r., Ganczakowski dzierzawca 2r., Kleistl ekonom 1r., pani Marya Gałdecka 1r., gmina Krzywczyce 11r., Zboiska 8r., pan Koralewicz, pens. c. k. radzca kryminalny, ks. Flissowski, łac. proboszcz i ks. Konowalec, kapelan po 1r., Sieniakiewicz, dzierzawca dóbr 4r., Drogoń, mandat. 1r., Komarnicki leśniczy 24k., Mojżesz Roth, dzierzawca młyna 1r., Panzer Szynkarz 30k., Salamon Roth, dzierzawca propinacyi 2r., gmina Krotoszyn 1r.35k., p. Buxbaum, dzierzawca propinacyi 2r., Verschleisser szynkarz 30k., Osias Gruder, handlarz wołmi 1r.30k., Markus Gruder, rzeźnik 1r. 30k., gmina Dawidów 1r.45k. i Czerepin 40k., pp.: Jan Czajkowski, mandat. 2r., Alfred Czajkowski, aktuaryusz dominikalny i Swiderski ekonom po 30k., Łaszewski oberzysta 20k., Sauer dozorca stodół i Jańczura kowal po 10k., pp.: Leurmann, komisarz dóbr i Protung ekonom po 1r., Vogelsang gorzelnik 1r. i imx. Wessely, administrator probostwa 10k.

Razem . . . . . . . . . . . . . . . 1389 złr. 39 kr.

Doliczywszy do tego wykazaną ostatnią razą sumę . . . . . . . . . . . . . . . 27.098 złr. 12¼ kr.
następnie 1 rubel śrebr., 6 ros. półimperyałów i 27 dukatów.

W ogóle . . . . . . . . . . . . . . . 28.487 złr. 51¼ kr.
tudzież 1 rubel śrebrny, 6 ros. półimper. i 27 dukatów w złocie.

### Sprawy krajowe.

**Lwów,** 8. sierpnia. Dyrekcya tutejszego zakładu głuchoniemych poczytuje sobie za obowiązek podać do powszechnej wiadomości, że we czwartek bieżącego tygodnia, t. j. dnia 11. sierpnia r. b. od godziny dziesiątej zrana odbędzie się popis publiczny młodzieży głuchoniemej w własnym budynku tegoż Zakładu na przedmieściu Łyczakowskiem.

(Wykaz rezultatu dochodów i wydatków państwa w roku administr. 1852.)

(Ciąg dalszy. — Ob. N. 179. Gaz. Lw.)

2) Rezultat *niestałych podatków* w obu latach był następujący:

| | W roku administracyjnym 1852 | 1851 |
|---|---|---|
| | Reńskich | |
| Akcyza | 27,795,172 | 25,055,640 |
| Dochód z cła | 22,317,349 | 19,918,315 |

| | Reńskich | |
|---|---|---|
| Dochód z soli . . . . | 26,855,804 | 28,677,167 |
| Dochód z tytoniu i tabaki . . | 17,835,545 | 13,532,458 |
| Stęple, taxy i należytości z procesów | 19,181,528 | 15,758,968 |
| Dochód z loteryi . . . . | 5,015,166 | 3,663,907 |
| inne niestałe podatki . . . | 3,367,346 | 2,547,061 |
| Razem . . | 122,367,910 | 109,153,516 |

Przy porównaniu obu lat okazuje się powiększenie przychodu niestałych podatków w administracyjnym roku 1852 o 13,214,394 r. a przeto wyrzeczona przy wykazie na rok administracyjny 1851 nadzieja pomyślnego rezultatu 10 milionów reńskich została jeszcze przewyższona przez pomyślny skutek administracyjnego roku 1852.

| | |
|---|---|
| Z większego przychodu w kwocie . . . | 13,214,394 złr. |
| przypada na niemieckie i sławiańskie kraje . | 5,379,017 " |
| na Węgierskie kraje . . . . . . | 6,818,907 " |
| na Włoskie kraje . . . . . . | 1,016,470 " |

Względem pojedyńczych gałęzi przychodów okazało się powiększenie:

| | |
|---|---|
| przy akcyzie o . . . . . . . | 2,739,532 złr. |
| przy dochodach z cła o . . . . | 2,399,034 " |
| przy dochodach z tabaki i tytoniu o . . | 4,303,087 " |
| przy dochodach z stęplu, taks i należytości od procesów o . . . . . | 3,422,560 " |
| przy dochodach z loteryi o . . . . . | 1,351,259 " |
| natomiast *zmniejszenie* przy dochodach z soli o | 1,821,363 " |

Przyczyna tego niepomyślnego rezultatu przy dochodach z soli zależy najszczególniej w tej okoliczności, że dla uwolnienia handlu solą w koronnych krajach węgierskich, zaszły ze strony niektórych przedsiębierców znaczne zaopatrzenia się w zasoby w administracyjnym roku 1851.

3) Przychody z *własności państwa*, następnie z *mennictwa i górnictwa* były następujące:

| | W roku administracyjnym 1852 | | 1851 |
|---|---|---|---|
| | Reńskich | | |
| Dochód z dóbr państwa . . | 2,385,775 | | 3,058,323 |
| Dochód z żelaznych kolei państwa . | 3,576,581 | | 1,[illegible]76,323 |
| Zarząd telegrafów państwa niedobór | 102,482 | niedbr. | 45,632 |
| Dochód z fabryk państwa niedobór | 133,899 | niedbr. | 555,684 |
| Dochód z górnictwa niedobór | 531,956 | | 345,525 |
| Dochód z mennictwa niedobór | 731,866 | | 1,677,119 |
| Inne przychody . . . | 281,837 | | 108,847 |
| W ogóle . . | 5,011,788 | | 6,564,853 |

Przy porównaniu rezultatów obu lat okazuje się niepomyślny rezultat w kwocie 1,553,065 złr.

Według poszczególnych gałęzi przychodu był rezultat *pomyślny*, najszczególniej przy dochodach z zarządu kolei żelaznych

| | |
|---|---|
| państwa o . . . . . . . . | 1,600,258 złr. |
| i przy dochodach z fabryk państwa . . . | 689,583 " |
| natomiast *niepomyślny* | |
| przy dochodach z dóbr państwa o . . . | 672,580 " |
| przy górnictwie o . . . . . | 877,481 " |
| a przy mennictwie o . . . . . | 2,408,985 " |

Względem rezultatu *żelaznych kolei państwa* należy nadmienić, że w wykazanej kwocie nie są objęte wynikające z zarządu lombardzko-weneckich kolei żelaznych przewyżki.

Te bowiem wynosiły

| | |
|---|---|
| w administracyjnym roku 1852 . . . | 675,000 złr. |
| " " " 1851 . . . | 535,000 " |

i obrócono je na pokrycie niejakiej części wydatków dla dalszego budowania.

Przyczyna niepomyślnego rezultatu przy *górnictwie* zasadza się najszczególniej na mniejszem uzyskaniu złota i srebra, następnie na tem, że w administracyjnym roku 1852 opędzono rozmaite uprzednie wydatki na urządzenie i zakupienie części kopalń, które aż na przyszłość będą się rentować i większy dochód przynosić.

Co się tyczy *mennictwa* wykazany niedobór polega na tej okoliczności, że znaczne ilości ściągniętych z obiegu monet miedzianych były w końcu roku uzbierane w urzędach menniczych, które z tego będą uskuteczniać swoje odwozy według potrzeb obrotu i w miarę postępującej przedaży miedzianego materyału, równie jak dalszego przebicia w administracyjnym roku 1853.

4) *Przewyżki powszechnego funduszu umarzania i lombardzko-weneckiego funduszu amortyzacyi* wynosiły w administracyjnym roku 1852 . . . . . . 11,959,317 złr.

i okazują się naprzeciw wykazanej w roku 1851 sprawdzonej sumie . . . . 11,305,138 "

wyższemi o . . . . . . 654,179 złr.

co pochodzi najszczególniej z przewyżki kupna dóbr skarbowych i ztąd, że fundusz amortyzacyjny nieobrócił kwot przeznaczonych na zakupienie obligacyi pożyczki z roku 1851, gdyż to zakupienie załatwiono z funduszów centralnej kasy państwa.

5) *Nadzwyczajne przychody* składały się:

| | W roku administracyjnym 1852 | 1851 |
|---|---|---|
| | Reńskich | |
| Z indemnizacyi sardyńskich kosztów wojennych . . . | | 15,341,449 |
| z uzyskanego przytem dochodu na monecie i wymianie . . | | 1,241,402 |
| z indemnizacyi kosztów wojennych od Toskanii i Neapolu . . | 166,251 | |
| z opuszczenia procentów banku od byłych w jego posiadaniu papierowych pieniędzy państwa . . | 1,392,589 | 908,603 |
| W ogóle . | 1,558,840 | 17,491,454 |

Rezultaty obu lat porównawszy, okazuje się w administracyjnym roku 1852 mniejszy nadzwyczajny przychód o 15,932,614 złr.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

(Kurs wiedeński z 8. sierpnia.)

Obligacye długu państwa 5% $92\frac{1}{2}$; $4\frac{1}{2}$% $84\frac{3}{8}$; 4% $76\frac{1}{4}$; 4% z r. 1850. —; wylosowane 3% —; $2\frac{1}{2}$% —. Losy z r. 1834 —; z r. 1839 $137\frac{3}{8}$. Wiéd. miejsko bank. —. Akcye bankowe 1409. Akcye kolei półn. $2377\frac{1}{2}$. Glognickiej kolei żelaznej 875. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 771. Lloyd. —. Galic. l. z. w Wiédniu —.

## Anglia.

(Deklaracya gabinetu angielskiego przesłana rządowi rosyjskiemu.)

**Londyn**, 30. lipca. Paryski korespondent dziennika *Morning Chronicle* z dnia 30. lipca donosi:

Z pewnego źródła dowiadujemy się, że gabinet angielski rządowi rosyjskiemu w najnowszych czasach zrobił bardzo ważną deklaracyę. Oświadczył bowiem, że Anglia tego nieuważa za obrazę, że Cesarz Rosyi odrzuca pośrednictwo Anglii i Francyi w kwestyi

# Nocna przygoda w lasach meksykańskich.

I.

. . . . Opuściłem Meksyk i dążąc ku San-Blas spotkałem na drodze wiodącej przez równinę Calderonu w pobliżu Guadalajara starego szefa Guerylów, znanego mi od dawna Don Ruperta Castanos, zazwyczaj równie wesołego towarzysza jak dzielnego przewodnika, w którego twarzy jednak dostrzegłem dziś zamiast zwykłej wesołości wyraz smutnego, głębokiego wzruszenia; jego czoło było zasępione grubemi zmarszczkami, a z piersi wzdymanych spiesznym oddechem wydobywały się od czasu do czasu dorywcze westchnienia.

— Czy się panu wydarzyło co nieprzyjemnego? — spytałem go zdziwiony.

— O, to prawda, — odrzekł posępnie — coś bardzo nieprzyjemnego. Villa-Sennor jest znowu w kraju a Palos-Mulatos ztąd niedaleko.

— Mówisz zagadką, kapitanie; ja nieznam ani Villa-Sennora ani Palos-Mulatos.

— Zaraz to panu wyjaśnię. Villa-Sennor jestto stary żołnierz, który podczas wojny o niepodległość służył porucznikiem w wojsku hiszpańskiem. Jeden z mych towarzyszów broni, Gauch Cristino Vergara, wziął go podczas utarczki w niewolę; tylko po niewysłowionych męczarniach i cierpieniach udało się biednemu jeńcowi umknąć z rąk okrutnika; od roku 1811 niebyło go w kraju; teraz powrócił znowu; ja go spotkałem i nieszczęściem wygadałem się w jego obecności, że Cristino Vergara mieszka w osadzie Palos-Mulatos; za kilka godzin może się tam dostać i — jeden z nich, Gauch albo Hiszpan, paść ofiarą zemsty. Pojmujesz pan teraz moją trwogę?

— Ja pojmuję, że nieroztropność swoją możesz pan tylko tem naprawić, jeźli pomimo znużenia naszego i naszych koni udamy się jak najspieszniej do Palos-Mulatos i przenocujemy u pańskiego przyjaciela, Gaucha Vergary.

Kapitan podziękował mi serdecznie za podanie tak dobrej rady, i niezwłocznie ruszyliśmy w drogę.

Palos-Mulatos jestto wioska leżąca śród gęstych lasów przy drodze do San-Blas. W ciągu jazdy opisywał mi kapitan Gaucha, któremu obecność nasza miała ocalić życie. Vergara dusza tchnęła okrucieństwem i w pożyciu domowem, bali go się nawet właśni towarzysze broni. To też i pomiędzy spokojną zresztą ludnością tej wioski, w której osiadł, miał już wielu nieprzebłaganych nieprzyjaciół. Jego rodzina składała się z żony, dorosłego już syna i dwóch córek. Ale syn zginął z ręki jakiegoś strzelca, imieniem Vallejo, w kłótni napaścią Vergara wszczętej, zaco Cristino pomścił się śmiertelnym postrzałem Velleja, a nawzajem jedyny syn Valleja, Saturnino, poprzysiągł z swej strony umierającemu ojcu, że się zemści na jego mordercy.

— Pana dziwi ten zwyczaj? — spytał mnie kapitan. — Cóż robić? Po wojnie domowej następują zwykle takie zatargi familijne. Tą razą mamy przynajmniej nadzieję zapobiedz nieszczęściu, jeźli przyspieszymy kroku.

wschodniej i że niebędzie przeszkadzać Rosyi w bezpośrednich układach z Turcyą. Anglia nietylko niewspierała nigdy Turcyi w swoim oporze, ale dawała jej owszem zawsze rady umiarkowania i nadal tą drogą postępować będzie. Ale od dnia, w którym stanowcza ugoda między Turcyą a Rosyą przyjdzie do skutku, uważać będzie Anglia wszelkie odwlekanie w opróżnieniu księstw naddunajskich za wypowiedzenie wojny i przedsięweźmie najsprężystsze kroki dla zakończenia takiego stanu rzeczy. Anglia niebędzie obecności flot w zatoce Besika uważać za uzasadnienie pobytu wojsk w księstwach naddunajskich. Okręta angielskie są na wolnem morzu, zkąd odpłynąć mogą kiedy im się podobać będzie; ale kwestya ich oddalenia się niema nic wspólnego z ewakuacyą księstw. Francya podała taką samą deklaracyę jak Anglia.

Dziennik *Shipping and mercantile Gazette* sądzi, że parlament zostanie odroczonym, nim jeszcze nastąpi rozwiązanie kwestyi oryentalnej i robi przytem uwagę, że z 6,750,000 kwarterów zagranicznego zboża potrzebnego do wyżywienia Anglii, połowa sprowadza się z takich portów śródziemnego i czarnego morza, z których wywóz w teraźniejszych stosunkach mógłby być przez Rosyę utrudzony, a nawet ponajwiększej części zupełnie zatamowany. *(Abbl. W. Z.)*

## Francya.

(Szczegóły o rosyskiej sile morskiej.)

**Paryż**, 1. sierpnia. Dziennik *Patrie* podaje następujące szczegóły o rosyjskiej sile morskiej:

Siły zbrojne Rosyi na morzu składają się z 45 okrętów liniowych i z 30 fregat. Te okręta rozdzielone są w pięciu flotylach; trzy z nich mają punkt koncentracyi w Kronsztadzie, dwie zaś w Sebastopolu.

Jego Cesarzewiczowska Mość Wielki książę Konstanty ma obecnie jako wielki admirał inspekcyę nad flotą; słychać że bandera admirała zatknięta teraz będzie na liniowym okręcie „Rosya“ o 120 działach.

Contre-admirał Zaniteki dowodzi pierwszą, contre-admirał Baldz drugą, a contre-admirał Epanczyn trzecią dywizyą na morzu baltyckiem. Czwarta dywizya zostaje pod rozkazami wice-admirała Szuryew, który ma naczelne dowództwo nad całą siłą zbrojną na Czarnem morzu; wice-admirał Stankuwicz dowodzi piątą dywizyą. *(A. B. W. Z.)*

## Włochy.

(Dekret królewski. — „Gazzetta di Savoja“ o aresztacyach robotników.)

**Turyn**, 28. lipca. Gazeta piemoncka ogłasza dekret królewski, mocą którego stwierdzone jest przystąpienie Jego królewiczowskiej Mości księcia Modeny do traktatu handlu i żeglugi zawartego dnia 18. października 1851 między Austryą i Sardynią.

„Gazzetta di Savoja“ pisze: Upoważnieni jesteśmy donieść, że przedsięwzięte w ostatnich czasach aresztacye między robotnikami nastąpiły z zupełnie innych powodów, aniżeli z tych, które podaje dziennik „Patriote Savoisien.“ Powodem aresztacyi niebyło ani żądanie ani odmawianie podwyższonej płacy. Wolno każdemu oznaczać cenę i czas swej roboty według upodobania. Ale ustawa zakazuje narzucanie podobnych warunków przez koalicyę, a takie koalicye zaszły w naszem mieście; przedsięwzięte więc aresztacye zupełnie uzasadnione są w postanowieniach kodexu karnego. Do tego przyczyniła się jeszcze i ta okoliczność, że obżałowani usiłowali groźbami i nanowo nakłonić do porzucenia roboty także i tych robotników, którzy się zachowali spokojnie; temu podwójnemu nadwerężeniu ustaw musiano koniecznie skutecznemi środkami zapobiedz. *(Abdl. W. Z.)*

## Niemce.

(Sprawy konferencyi celnych.)

**Berlin**, 28. lipca. Jeneralne konferencye celne zajmują się teraz układami względem podatku wywozowego od wina i moszczu. W przedłożonych ze strony Prus odmianach taryfy uwzględnione jest także zamierzone podwyższenie podatku od wódki. Rząd pruski który o tym zamiarze uwiadomił resztę członków związkowych, proponuje równocześnie na wypadek, gdyby podwyższenie zaprowadzono, ażeby po uprzedniem uwiadomieniu wszystkich rządów związkowych ze strony Prus i z zachowaniem ośmiutygodniowego terminu ogłoszenia, artykuł: „Drożdże wszelkiego rodzaju, z wyjątkiem drożdży piwa i wina, subsumowano pod pozycyę 25. p., gdyżby inaczej między cłem przywozowem od drożdży prasowanych, a nowym podatkiem nałozonym na ten uboczny produkt gorzelnictwa, nastąpiła dyspozycya dla krajowych posiadaczy gorzelni. *(L. k. a.)*

(Obrady sejmu Koburskiego.)

**Koburg**, 21. lipca. Obrady sejmu krajowego nad etatem finansowym na lata $18^{53}/_{57}$ już się skończyły. Propozycye popierane przez komisyę a ze strony sejmu krajowego przyjęte, nie wprowadziły prawie żadnej zmiany w pozycyach etatu. Postanowiony bowiem przez rząd dochód ogólny wynosi 369.136 złr., ogólny zaś rozchód 356.136, zaczem okazuje się nadwyżka 13.000 złr. Stosownie do uchwał sejmowych zmieniają się sumy na 369.143 złr. ogólnego przychodu i 360.443 złr. rozchodu, tak że nadwyżka przychodów wynosi tylko 8,700 złr. Rozchód powiększył się tym sposobem, że sejm krajowy zamiast dawniejszej sumy 1000 złr. na wsparcie dla wychodźców przyzwolił teraz 2000 z tym warunkiem, ażeby z tego funduszu czerpano tylko dla krajowców podupadłych, i żeby przyzwolono nadzwyczajny dodatek do płacy nauczycieli szkolnych w sumie 3000 złr., a 2000 złr. wyznaczono na utrzymanie dróg pobocznych. Dla prowizorycznej potąd prokuratoryi państwa wyznaczono 500 złr., a sejm krajowy upraszał rząd, ażeby „w razie opóźnienia się organizacyi sądów karnych, tudzież gdyby stan prasy krajowej nie wymagał szczególnej działalności prokuratora państwa w rzeczach prasy — pomyślano w prodze przynależnej o zmniejszeniu wydatków w tej mierze.“ Propozycya ta wychodzi z tego stanowiska, że oprócz dziennika rządowego z nakładem 2999 złr. a przychodem 2135 złr. nie wychodzi teraz żadne inne pismo peryodyczne w całem księztwie. *(Wien. Ztg.)*

## Rosya.

(Ukaz Najwyższy wydany do pana ministra wojny.)

**Petersburg**, 14. (26.) lipca. Manifestem dnia dzisiejszego wydanym, poleciwszy dokonać w roku bieżącym dziesiąty częściowy kolejny zaciąg z gubernii Wschodniej Strefy Cesarstwa — Rozkazujemy wam:

1) Rekrutów, którzy będą zebrani z tego zaciągu, rozdzielić między wojska, stosownie do danych wam w tym przedmiocie rozkazów, — i

2) Co się tycze umundurowania rekrutów trzymać się ustanowionych na to prawideł.

Na oryginalne Własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano: *„Mikołaj.“*

---

Nieomieszkałem usłuchać tej rady, i wnet ujźrzeliśmy przed sobą owe olbrzymie lasy zapowiadające bliskość Cichego Oceanu, w których gdzieniegdzie tylko po nielicznych jaśniach sterczą pojedyńczo lub zestawione w wioskę chaty. Ludzie tu na tem łonie dziewiczej przyrody muszą przebywać rozmaite walki i przygody, które ich zawczasu oswajają ze zgrozami pustyni. Po największej części są to na pół dzikie istoty niecierpiące przymusu praw i życia miejskiego. Tylko dla sprzedawania skór sarnich i rysich zwykł odwiedzać miasta strzelec meksykański.

W ogóle są to albo złoczyńce co żyją w wiecznej niezgodzie ze sprawiedliwością, albo starzy zapaśnicy z czasów wojny o niepodległość, którzy pragną łowami przynęcić pamięci burzliwe wrażenia walki; i z takich-to ludzi składa się po największej części ludność wsi leśnych.

— Jeszcze kilka kroków, a staniemy u celu — rzekł mój towarzysz; i puściliśmy się cwałem przez łąkę, za którą przecinał nam drogę szeroki strumień. Po drugiej stronie sterczało kilka chat z trzciny bambusowej; przez liczne szczeliny pletnicy migotał śród zapadającego zmroku czerwony blask płonącego wewnątrz ognia. Zewnątrz roiły się niezliczone muszki świecące.

— Nareszcie — zawołał kapitan — Palos-Mulatos przed nami.

Ale jeszcze trzeba było przeprawić się przez strumień, służący poniekąd ku obronie wioscе.

— Gdzież u licha — niecierpliwił się kapitan wodząc dokoła oczyma — podział się most, który tu był dawniej?

— Podczas ostatniej powodzi — ozwał się jakiś młody człowiek z drugiego brzegu — zerwała go woda. O ćwierć mili wyżej jest inny most, którego nieuszkodziła powódź; a jeżli panowie chcecie przeprawić się tędy, to nieco dalej znajdziecie pomost z Lianu *) który sam Bóg uścielił, i którego używają codzień mieszkańce wioski, jednak przestrzegam panów, że dla koni niebardzo bezpieczny.

Nienamyślaliśmy się długo, co począć; ja miałem przejść pieszo po kładce z Lianu, a kapitan z obydwoma końmi przejechać przez most bezpieczniejszy; mój dzielny towarzysz, któremu tak wielce chodziło o to, aby jak najprędzej dostać się do mieszkania Vergary, ruszył cwałem z miejsca; ja zaś stanąłem wkrótce u wnijścia owej samorodnej galeryi, którą tworzyła gęsto posplatana wiklina. Nieprzebyta gęstwina platanów i kaktusów ciągnęła się ponad brzegiem, a zwisające ze skał długie silne gałązki Lianu oplótłszy się o obalone burzą na poprzek strumienia drzewo palmowe trzymały je tym sposobem w powietrzu, tak że nigdzie niedotykało ziemi.

Zaledwie postąpiłem kilka kroków na tym cudownym, wolą tajemniczego mistrza zbudowanym moście, gdy nagle zachwiało się drzewo potrącone gwałtownie niewidomą siłą. Na przeciwnym brzegu ujźrzałem oddalającego się spiesznie człowieka, który w okamgnieniu znikł pośród gęstwiny.

*) Rodzaj wikliny amerykańskiej.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

(Wiadomości z Księztw Naddunajskich.)

*Najjaśniejszy Pan* raczył odebrać raport od jenerała-adjutanta księcia Gorczakowa, o wejściu do Bukaresztu przodowego oddziału wojsk jego dowództwu powierzonych. Nasi czytelnicy z zadowoleniem zapewne dowiedzą się, z jaką szybkością i w jakim porządku nastąpiło wejście wojsk Naszych do Księztw Naddunajskich. Najwyższy rozkaz przejścia za Prut wysłanym był ztąd 13. czerwca. 20. tego miesiąca czoła naszych kolumn były już na prawym brzegu rzeki, a 3. lipca mieszkańcy Bukaresztu z radością witali zjawienie się pomiędzy niemi sztandarów Rosyjskich. Do przeprawy przez Prut naznaczonemi były dwa punka, Leowo i Skulany. W pierwszym punkcie przeszły granicę: 5ta lekka dywizya jazdy, 2ga brygada 15tej dywizyi piechoty, 4ta lekka dywizya jazdy i 1sza brygada 10tej dywizyi piechoty, z artylerya i pułkami Dońskich kozaków nr. 34 i 37. Przez Skulany weszła do Mołdawii reszta wojsk 4go korpusu piechoty, pułk Doński nr. 25, Dońska konna baterya artyleryi nr. 9.

Spotkane z sympatyą przez mieszkańców Mołdawii wojska udały się przez Seret trzema kolumnami; przodowy oddział składała 5ta lekka dywizya jazdy z swą artylerya i pułkiem Dońskim nr. 34; przyspieszył on ruch na Bukareszt. W Wołoszczyźnie spotkało nas takież samo radośne przyjęcie jak w Mołdawii. Za przybliżeniem się przodowego oddziału ku Bukaresztowi, oczekiwali nań u wsi Kolentino, metropolita z wyższem duchowieństwem, wyżsi urzędnicy, bojarowie pierwszej klasy i prawie wszyscy mieszkańcy miasta. Po przejściu mostu na rzece Kolentino, osobno wyznaczony biskup z służbą kościelną, pokropił wojska wodą święconą. Dzielna i wesoła postawa ludzi i zachowanie wyborne koni zdziwiły wszystkich mieszkańców; trudno im było uwierzyć, że ta świetna jazda w przeciągu dni 13 przeszła 300 wiorst. Wojska 4go korpusu piechoty koncentrują się koło Bukaresztu; zdrowie ich, Bogu dzięki, utrzymuje się w jak najlepszym stanie. W przodowym oddziale, nie bacząc na marsz forsowny przy skwarze niezmiernym, od czasu przejścia jego przez Prut do 3. lipca z 5386 ludzi, zachorowało 63 a umarł tylko jeden. *(Gaz. Warsz.)*

## Indye Wschodnie.

(Wiadomości o sprawie Birmańskiej.)

**Bombaj**, 20go czerwca. Trudno już teraz, ażeby między Anglikami i Birmanami przyszło tak prędko do zgody. Anglicy wysłali zaraz po odjeździe komisarzów birmańskich parопływ i łódź kanonierską do Meadwaj, którą-to krainę chcieli wprzód pozostawić Birmanom, lecz teraz myślą ją sobie zachować. Mich-Tun, który roku zeszłego przyprawił o takie straty Anglików, doznał zaszczytnego u dworu w Awa przyjęcia; teraz zbiera on wojska i z tem się odgraża, że z kraju birmańskiego wypędzi znów wszystkich nieprzyjaciół. O dalszych zamiarach gubernatora jeneralnego nie ma nic pewnego; według doniesień wschodnio-indyjskich dzienników pozostaną wojska angielskie tymczasowo na dotychczasowych stanowiskach swoich, i tylko w razie rozpoczęcia kroków nieprzyjacielskich przez Birmanów pomkną się ku Awa. W Prome, Rangun i na granicach Pegu panuje spokój zupełny. Słychać zresztą, że lord Dalhousie postanowił uważać Pegu za prowincyę wcieloną do Indyi wschodnich mimo to nawet, że komisarze birmańscy wzbraniali się podpisać odnoszącego się w tej mierze traktatu. *(W. Z.)*

## Doniesienia z ostatniej poczty.

**Paryż**, 5. sierpnia. Artykuł pana La Gueronniére mówi o zachowanem dotychczas ze strony Francyi i Anglii umiarkowaniu w obec Rosyi. Rosya przyjmie podane jej dla zachowania przywilejów greckiego kościoła gwarancye i równocześnie ustąpi z księztw naddunajskich, w przeciwnym zaś razie można się obawiać wojny. *(L. B. W. Z.)*

**Paryż**, 6. sierpnia. Na giełdzie i między publicznością obiegały wczoraj liczne artykułem p. Gueronniere wywołane pogłoski o zawinięciu flot do Dardanellów itd., nie zdołały jednak ze względu na Wiedeński projekt pojednania zachwiać zaufania publicznego. *(A. B. W. Z.)*

— Minister spraw wewnętrznych p. *Persigny* wydał okólnik dla usunięcia politycznych manifestacyi w gronie rad departamentalnych. Kuryer odjechał z depeszami do Wiednia. Dekretem w Monitorze ogłoszonym nakazano, ażeby z końcem r. b. zniesiono większą należytość (Surtaxe) od zboża i mąki morzem wprowadzanych. *(Lit. kor. austr.)*

**Madryt**, 3. sierpnia. Minister Moyano podał się do dymisyi, a miejsce jego zajął p. Collentes. *(Abbl. W. Z.)*

## Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

**Lwów**, 8. sierpnia. Na naszym dzisiejszym targu płacono za korzec pszenicy 19r.34k.; żyta 15r.32k.; owsa 8r.33k.; kartofli 7r.3k., cetnar siana sprzedawano po 2r.38k., okłotów po 1r.45k.; — Sąg drzewa bukowego kosztował 24r., dębowego 21r., sosnowego 19r. Ceny drobiazgowej sprzedaży bez odmiany.

(Ceny targowe w obwodzie Żółkiewskim.)

**Żółkiew**, 3. sierpnia. Według doniesień handlowych płacono w drugiej połowie zeszłego miesiąca na targach w Bełzie, Krystynopolu, Lubaczowie, Rawie i Żółkwi w przecięciu za korzec pszenicy 7r.12k.—7r.48k.—8r.12k.—8r.42k.—8r.; żyta 6r.—6r.—6r.24k.—6r.48k.—6r.24k.; jęczmienia 5r. -4r.30.—5r.6k.—5r.24k.—4r.32k.; owsa 3r.12k.—3r.48k. -4r.12k.—3r.30k.—3r.8k.; hreczki 5r.—4r. 36k.—0—5r.21k.—0; kartofli w Krystynopolu 2r.30k., w Lubaczowie 3r.12k. Cetnar siana kosztował 1r.40k.—0—1r.40k.—1r.—48k. Sąg drzewa twardego 4r.—3r.30k.—6r.—6r.—7r., miękkiego 3r.—3r.12k.—5r.—4r.48k.—5r.36k. Funt mięsa wołowego sprzedawano po $3^3/_5$k.—$3^1/_5$k.—4k.—4k.—4k. i garniec okowity po 1r.—58k.—1r.20k.—1r.2k.—1r.16k. m. k. Kukurudzy, wełny i nasienia konicza nie było w handlu.

(Ceny targowe w obwodzie Stryjskim.)

**Stryj**, 1. sierpnia. Od 16. do 31. lipca sprzedawano na targach w Bolechowie, Bukaczowcach, Dolinie, Kałuszu, Mikołajowie i Rozdole w przecięciu korzec pszenicy po 7r.12k.—6r.24k.—6r.30k 7r.12k.—6r.—7r.36k.; żyta 6r.—5r.12k.—5r.—5r.36k.—5r.42k.—6r.; jęczmienia 4r.—4r.—4r.—4r.24k.—4r.27.—4r.24k.; owsa 2r. 48k.—3r.—2r.30k.—3r.12k.—3r.10k.—3r.12k. hreczki 8r.—4r.24k.—8r.—4r.48k.—4r.48k.—4r.24k.; kukurudzy 5r.—5r.—4r.30k.—4r. 48k.—5r.42k.—5r.12k.; kartofli w Dolinie 3r.24k. Cetnarsiana po 40k.—24k.—1r.—1r.—0—54k. Za sąg drzewa twardego płacono 4r.44k.—4r.—4r.16k.—10r.—4r.—6r.12k., miękkiego 3r.12k.—3r.—3r.—8r.—0—4r.48k. Funt mięsa wołowego kosztował $3^3/_5$k.—$3^1/_2$k.—4k.—3k.—$3^3/_5$k.—$3^3/_5$k. i garniec okowity 1r.30k.—58k.—1r.12k.—58k.—1r.20k.—1r.4k. m. konw.

## Kurs lwowski.

| Dnia 8. sierpnia. | | gotówką | | towarem | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | złr. | kr. | złr. | kr. |
| Dukat holenderski | m. k. | 5 | 4 | 5 | 8 |
| Dukat cesarski | „ „ | 5 | 9 | 5 | 13 |
| Pólimperyał zł. rosyjski | „ „ | 8 | 57 | 9 | — |
| Rubel srebrny rosyjski | „ „ | 1 | 44 | 1 | 45 |
| Talar pruski | „ „ | 1 | 35 | 1 | 37 |
| Polski kurant i pięciozlotówka | „ „ | 1 | 17 | 1 | 18 |
| Galicyjskie listy zastawne za 100 złr. | „ „ | 91 | 45 | 92 | — |

### Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

| Dnia 7. sierpnia 1853. | | złr. | kr. |
|---|---|---|---|
| Kupiono prócz kuponów 100 po | m. k. | — | — |
| Przedano „ „ 100 po | „ „ | — | — |
| Dawano „ „ za 100 | „ „ | — | — |
| Żądano „ „ za 100 | „ „ | — | — |

(Kurs wekslowy wiedeński z 8. sierpnia.)

Amsterdam l. 2. m. 91 Augsburg $108^7/_8$ l. uso. Genua — l. 2. m. Frankfurt $108^1/_8$ p. 2. m. Hamburg $80^5/_8$ l. 2. m. Liwurna $108^7/_8$. p. 2. m. Londyn $10.40^1/_2$. l. 3. m. Medyolan —. Marsylia — l. Paryż $128^5/_8$ l. Bukareszt — Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —. Pożyczka z roku 1852 —. Oblig. indemn. $94^1/_2$.

(Kurs pieniężny na giełdzie wied. d. 6. sierpnia o pół. do 2. popołudniu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio 15. Ces. dukatów obrączkowych agio $14^1/_2$. Ros. imperyały 8.58. Srebra agio $9^3/_8$ gotówka.

## Przyjechali do Lwowa.

Dnia 8. sierpnia.

Hr. Iliński Henryk, z Rosyi. — PP. Lewiński Karol, c. k. radca nadworny, z Krakowa. — Zagórski Karol, z Kołodziejówki. — Kronstein Hypolit, z Kruchowa. — Ciepielski Albin, z Suszczyna. — Biliński Dominik, z Czyżykowa. — Schubert Antoni, c. k. radca sąd. szl., z Krakowa. — Kuszkowski Józef, z Błożewa.

## Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 8. sierpnia.

Hr. Stadnicki Kazimierz, do Psar. — PP. Strzelecki Eugeniusz, do Wyrowa. — Reiss Franciszek, c. k. radca gub., do Krakowa. — Szumlański Józef, do Dalnicza. — Gabriel Jan, c. k. komisarz wojenny, do Tarnopola.

## Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 8. sierpnia.

| Pora | Barometr w mierze wiéd. sprowadzony do 0° Reaum. | Stopień ciepła według Reaum. | Średni stan temperatury do g. 6 zr. | Kierunek i siła wiatru | Stan atmosfery |
|---|---|---|---|---|---|
| 6 god. zran. | 27 11 31 | + 12° | + 17° | półno.-wsch.₁ | całkiem pochm. |
| 2 god. pop. | 27 11 01 | + 17° | + 12° | „ | jasno |
| 10 god. wie. | 27 10 70 | + 13° | | „ | pochm. |

## T E A T R.

*Dziś*: Opera niem.: „**Robert der Teufel.**" Pierwszy występ pana *Kunz*, ze stanowego teatru w Pradze.

*Jutro*: komedya niemiecka: „**Mein Freund.**"

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sartyni.**

*Z c. k. galic. drukarni rządowej.*